

# Leren, loopbaan en burgerschap

**“Als je ervan uitgaat dat we als mbo drievoudig kwalificerend zijn (vastgelegd in de WEB): voor beroep, burger en doorstroom, dan gaat het bij Leren, loopbaan en burgerschap om twee daarvan,” zegt Angelieke van Zoelen, kernteamvoorzitter en docent op het Wellantcollege Houten (burgerschap en doorstroom). Met dit document geeft OCW het mbo de kaders om te voldoen aan de drievoudige kwalificatie: werk, leren en leven.**

Er is wat avo-positionering in onderwijs betreft veel veranderd. Scholen in basisonderwijs en voortgezet onderwijs zijn sinds 1 februari 2006 verplicht om aandacht te besteden aan actief burgerschap en sociale integratie. Voor het mbo hebben SLO en Cinop een servicedocument ontwikkeld met competentieomschrijvingen die nog wat verder reiken. Het gaat om functioneren in de samenleving.

Burgerschap is een essentieel element. Een definitie van burgerschap is het besef dat je deel uitmaakt van een maatschappij met traditie en toekomst. Hoe kun je je rol daarin zo goed mogelijk vervullen? De Onderwijsraad spreekt over een status met rechten en plichten, verbonden aan nationaliteit en staatsburgerschap. Het betreft volgens de raad ook de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van een gemeenschap en daar actief aan bij te dragen.

Het gaat bijvoorbeeld om sturen van de eigen loopbaan, meningsvorming en (politieke) participatie, functioneren als kritisch consument, zorg voor eigen gezondheid, deelname in sociale verbanden en respectvol gebruik van de openbare ruimte. En ook het functioneren als werknemer in een arbeidsorganisatie. Aspecten als veiligheid, duurzaamheid, ondernemerschap, milieubewustzijn en ver-

antwoordelijkheid vinden een plaats. Leren, loopbaan en burgerschap kan zo onder andere een vak als maatschappijleer vervangen.

Maar het reikt verder. Er zijn ook kwalificatie-eisen opgenomen voor Nederlands. Beheersing van Nederlands wordt immers beschouwd als een elementaire vaardigheid om in de samenleving te kunnen functioneren. Oorspronkelijk was het plan om vanaf 2008-2009 ook basis-eisen voor vreemde talen, rekenen en wiskunde mbo op te nemen, maar dat is uitgesteld. Er zijn wel niveaubepalingen.

“Het is dan een hele worsteling om te bepalen of de activiteiten die je als docent altijd deed, nog passen bij het gevraagde niveau”, aldus Van Zoelen. Maar niet alleen afzonderlijke scholen worstelen. Ook landelijk gebeurt dat. Voorheen moesten bijvoorbeeld formeel bbl'ers aan dezelfde avo-niveaus voldoen als bol'ers, maar werd daar in de praktijk niet te zwaar aan getild. Wat kun je ook in een dagje per week? Nu wordt Nederlands ook bij hen geëxamineerd en kom je er niet met eens een verslagje te schrijven tijdens de opleiding om Nederlands ‘af te dekken’. “Hoe moet je dan het taalbeleid op school vormgeven?” zegt Van Zoelen. “De meters moeten (met de beperkte tijd) toch gemaakt worden in de praktijk en bij de praktijkvakken.”

“Maar”, vervolgt ze, “ik ben als avo'er van huis uit wel blij met dit dossier en het nieuwe raamwerk Nederlands in (v) mbo.” Er is een golf geweest waarbij na aanvankelijk aparte vakken integratie van avo en beroepsgericht moest plaatsvinden. Vervolgens kwamen mensen erachter, zo schetst ze, dat Nederlands en maatschappijleer meer is dan wat je zomaar kunt integreren en er dus veel bleef liggen. Dat kan nu niet meer. “Klassieke spelling en literatuur heeft voor de betreffende beroepen weinig zin, maar Nederlands heeft bij ons toch weer een plaats gekregen. Er worden ook weer docenten Nederlands aangenomen.” Wat maatschappijleer betreft lijkt er bij Wellant een richtingstrijd: apart of integreren. Met het oog op de inspectie moet er aoc-breed een keuze worden gemaakt. “Alle veertien uitvoeringslocaties op één oor”, zegt van Zoelen. Dat vergt nogal wat overleg tussen vakdocenten. Een recente Wellantbrede studiedag over dit onderwerp in Houten heeft nog niet geleid tot definitief resultaat.

Het brondocument Leren, loopbaan en burgerschap is met veel informatie eromheen te vinden op [www.mbo2010.nl](http://www.mbo2010.nl), op [www.kwalificatiesmbo.nl](http://www.kwalificatiesmbo.nl) en op <http://taalnmbo.kennisnet.nl/bronnen>. (tvdb)



FOTO: STUDIO ANDRÉ RUIGROK

**Nederlands valt ook onder ‘Leren, loopbaan en burgerschap’. Beheersing van de moedertaal wordt immers beschouwd als een elementaire vaardigheid om in de samenleving te kunnen functioneren.**